

Туровець Юрій Миколайович
*кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри кримінального права та процесу,
Заслужений юрист України
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова*
Turovets Yuriy
*Candidate of Law, Associate Professor,
Professor of the Department of Criminal Law and Criminal Process
Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law*
ORCID: 0000-0002-1110-9234

DOI: 10.25313/2520-2308-2024-5-9916

ПЕРСПЕКТИВИ ІНСТИТУЦІЙНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА

PROSPECTS OF INSTITUTIONAL IMPROVEMENT OF PROVISION OF ADMINISTRATIVE SERVICES IN THE FIELD OF CONSTRUCTION

Анотація. Вступ. Стратегія цифрової держави визначає напрямки модернізації та трансформації публічної служби, ставлячи громадян та бізнес у центр адміністративних послуг. На сучасному етапі цифровізації публічних послуг важливого значення набуває перерозподіл встановлення вимог до них та повноважень суб'єктів, які надають такі послуги. Триваюча адміністративна реформа, в тому числі у сфері будівництва, системно переглядає коло суб'єктів, що залучаються до надання адміністративних послуг, що, подекуди, ускладнює їх взаємодію, що впливає на якісний результат надання таких послуг. Тому важливим є визначення кола суб'єктів, які такі послуги надають або ж залучені до процедури їх надання, щоб забезпечити їх ефективну взаємодію, та передбачити реальну можливість захисту прав та інтересів отримувача таких послуг в сфері будівництва.

Мета. Метою цієї статті є визначення особливостей інституційного удосконалення надання адміністративних послуг у сфері будівництва.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) нормативно-правове забезпечення щодо регулювання витрат на оплату винагород працівникам підприємства; 2) праці вітчизняних вчених, що провадять свої науково-практичні дослідження у сфері правової регламентації надання адміністративних послуг.

В процесі здійснення дослідження було використано такі наукові методи: теоретичного узагальнення та групування (для характеристики основних проблем щодо визначення суб'єктного складу відносин із надання адміністративних послуг в сфері будівництва); логічного узагальнення результатів (формулювання висновків).

Результати. Проаналізовано особливості надання таких послуг в умовах воєнного стану в Україні. Зосереджено увагу на характеристиці повноважень органів у досліджуваній сфері, де стверджується про необхідність якнайшвидшого відновлення планових перевірок контролюючих органів в сфері будівництва.

Вказується на низку проблем, що опосередковують адміністративні послуги у сфері будівництва, зокрема щодо нестабільності роботи системи, окремих реєстрів, неможливості опрацювання документів, отриманих із таких реєстрів, затримки в їх отриманні.

Запропоновано низку заходів по удосконаленню системи надання адміністративних послуг у сфері будівництва: системна робота на покращення функціоналу системи, в тому числі в частині комунікації із користувачами за їх запитом; системна робота із надання офіційних роз'яснень з конкретними прикладами надання адміністративних послуг у сфері будівництва, тощо.

Перспективи. В подальших наукових дослідженнях буде визначено інші проблеми та перспективи їх вирішення, що стосуються надання адміністративних послуг в сфері будівництва, в частині наповнення та функціональної спроможності електронних ресурсів у цій сфері.

Ключові слова: адміністративні послуги в сфері будівництва, сервісна держава, цифровізація, діджиталізація, інституційне забезпечення, реформування органів публічної влади в сфері будівництва.

Summary. Introduction. The strategy of the digital state determines the direction of modernization and transformation of the public service, placing citizens and business at the center of administrative services. At the current stage of digitization of public services, the redistribution of requirements for them and the powers of entities that provide such services is of great importance. The ongoing administrative reform, including in the field of construction, systematically revises the circle of subjects involved in the provision of administrative services, which, in some places, complicates their interaction, which affects the quality result of the provision of such services. Therefore, it is important to determine the range of entities that provide such services or are involved in the procedure of providing them, to ensure their effective interaction, and to foresee a real possibility of protecting the rights and interests of the recipient of such services in the field of construction.

Goal. The purpose of this article is to determine the features of institutional improvement in the provision of administrative services in the field of construction.

Materials and methods. The research materials are: 1) normative and legal support for regulation of expenses for payment of rewards to employees of the enterprise; 2) the works of domestic scientists conducting scientific and practical research in the field of legal regulation of the provision of administrative services.

In the process of carrying out the research, the following scientific methods were used: theoretical generalization and grouping (to characterize the main problems in determining the subject composition of relations for the provision of administrative services in the field of construction); logical generalization of results (formulation of conclusions).

The results. The author analyzed the peculiarities of providing such services under the conditions of martial law in Ukraine. The author focused attention on the characteristics of the powers of the bodies in the researched field, where it is argued that the need to restore the scheduled inspections of the control bodies in the field of construction as soon as possible.

The author points to several problems that mediate administrative services in the field of construction regarding the instability of the system, individual registers, the impossibility of processing documents received from such registers, delays in their receipt.

The author proposed a few measures to improve the system of providing administrative services in the field of construction: systematic work to improve the functionality of the system, including communication with users at their request; systematic work on providing official explanations with specific examples of providing administrative services in the field of construction, etc.

Prospects. In further research, the author will identify other problems and prospects for their solution, related to the provision of administrative services in the field of construction, in terms of content and functional capacity of electronic resources in this field.

Key words: administrative services in the field of construction, service state, digitalization, institutional support, reform of public authorities in the field of construction.

Постановка проблеми. Стратегія цифрової держави визначає напрямок модернізації та трансформації публічної служби, ставлячи громадян та бізнес у центр адміністративних послуг. Звертаючись до Порталу державної електронної системи у сфері будівництва, суб'єкт, що отримує таку послугу, очікує на якісний, вчасний результат із вирішення його запиту. Все це має демонструвати ефективність сервісної держави, де роль отримувача таких послуг набуває з одного боку, зважаючи на сутність адміністративних відносин підпорядкування, суб'єкт, що підкоряється волі держави, а з іншого, такий суб'єкт стає центральною фігурою сервісної держави, заради якого напрацьовуються усе нові якісні механізми комунікації та вирішення питань у сфері адміністративних послуг, в тому числі, в сфері будівництва.

На сучасному етапі цифровізації публічних послуг важливого значення набуває перерозподіл встановлення вимог до них та повноважень суб'єктів, які надають такі послуги. Незалежно від того, чи такі послуги носять оплачуваний або ж безоплатний характер, їх зміст та наслідки корелюються органами публічної влади, в тому числі і через призму ефективності. Тобто, навіть у випадку, коли одержувач адміністративної послуги вважає, що в результаті її надання він не отримав

позитивного ефекту, або ж його вимога задоволена не в повному обсязі, на сьогодні відсутні правові механізми зміни такої ситуації, крім випадків оскарження їх через процедури адміністративного судочинства, що лише визначають правомірність чи неправомірність вчинених чи не вчинених дій особи, на яку покладено владні повноваження з надання такої послуги. А у випадку, коли мова йде про послуги, отримані онлайн, можна говорити лише про відповідальність держателя такого ресурсу, де послуга надавалась.

Тому важливим є визначення кола суб'єктів, які такі послуги надають або ж залучені до процедури їх надання, щоб забезпечити їх ефективну взаємодію, та передбачити реальну можливість захисту прав та інтересів отримувача таких послуг в сфері будівництва.

Аналіз останніх досліджень та проблематики за цією темою свідчить, що питання адміністративно-правового регулювання сфери будівництва, містобудування неодноразово були предметом наукових розвідок таких науковців: О. Вінник [1], О. Віхров [2], Г. Гриценко [3], І. Ізарова [4], О. Квасніцька [5], О. Кудрявцев [6], А. Матвійчук [7], Н. Мельник [8], І. Миронець [9], М. Околович [10], Л. Радченко [11], В. Резніченко [12], К. Рибак [13], В. Ромасько [14], О. Стукаленко [15], Н. Трофуненко [16] тощо.

Крім того зміст та сутність сервісної держави була предметом наукових досліджень таких вчених: М. Дзевелюк [17], О. Євтушенко [18], О. Карпенко [19], Н. Мариняк [20], В. Плющ [21], В. Со роко [22], Л. Щербаківська [23] та інші.

Однак, варто говорити про те, що триваюча адміністративна реформа, в тому числі у сфері будівництва, системно переглядає коло суб'єктів, що залучаються до надання адміністративних послуг, що, подекуди, ускладнює їх взаємодію, що впливає на якісний результат надання таких послуг.

Метою цієї статті є визначення особливостей інституційного удосконалення надання адміністративних послуг у сфері будівництва в контексті провадження адміністративної реформи та цифровізації надання адміністративних послуг в цілому.

Виклад основного матеріалу. Система надання адміністративних послуг в демократичних країнах, що характеризуються доступністю надання адміністративних послуг базується на результативності, своєчасності, компетентності, професійності, зручності і привітності [24, с. 4].

Як вказує В. О. Плющ, державні (управлінські) послуги як різновид державних послуг спрямовані на закріплення відмінної від традиційної ієрархії цінностей у відносинах між громадянами і виконавчою владою, відповідно до якої права і свободи громадян користуються пріоритетом [25, с. 97].

Публічні послуги окремими авторами визначаються як всі послуги, які надаються публічним сектором, а також приватним сектором під відповідальність публічної влади та за рахунок публічних послуг [26, с. 119].

Легалізація сервісності адміністративних послуг у будівництві та переведення їх в режим цифрових, починає свій відлік із Указу Президента України «Про деякі заходи із забезпечення надання якісних публічних послуг» № 647/2019 від 04.09.2019 року [27]. Вказаним актом утверджено функціонування сервісної держави, спрямованої на забезпечення належної реалізації прав фізичних та юридичних осіб у сфері надання публічних, у тому числі адміністративних, послуг, створення сучасної інфраструктури, зручних та доступних електронних сервісів для надання таких послуг [28].

Важливими нормативно-правовим актами також стали: 1) Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва та створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва» від 17.10.2019 року [29], в якому передбачено створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, де складовою є створення Реєстру будівельної діяльності та Електронного кабінету користувача послуг; 2) розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 року № 565-р «Про затвердження плану заходів щодо

створення та запровадження Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва» [30], яким закладено підґрунтя належного функціонування електронної системи в сфері будівництва.

Відбулась також реорганізації системи органів публічної влади у сфері будівництва. Так, 13 березня 2020 року було прийнято постанови Кабінету Міністрів України «Про оптимізацію органів державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду» [31] та «Про ліквідацію Державної архітектурно-будівельної інспекції України та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» [32], якими закладено низку вимог щодо формування електронної системи у сфері будівництва.

Аналіз існуючої системи нормативних актів у досліджуваній сфері дає підстави зробити такі висновки. Законодавчими змінами, які кардинально повинні були скорегувати підходи у наданні адміністративних послуг у сфері будівництва стала реформа органів, що надають такі послуги, розпочата з прийняттям Постанов Кабінету Міністрів України від 13 березня 2020 р. № 218 [32] та № 219 [31], згідно з якими проведено оптимізацію органів державного архітектурно-будівельного контролю, ліквідовано Державну архітектурно-будівельну інспекцію та утворено Державну сервісну службу містобудування України. Також було формально створено Державне агентство з технічного регулювання у містобудуванні України, яке повинно було здійснювати оновлення державних будівельних норм та запровадити параметричну систему у будівельній галузі, та Державну інспекцію містобудування України, що була створена з метою реалізації державної політики з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду. Окрім того, що вказані державні органи були створені та зареєстровані як окремі юридичні особи, призначені керівники і затверджені їх структури й штатні розписи, також було ініційовано проведення конкурсів на зайняття посад керівників територіальних структурних підрозділів, однак конкурси як такі не відбулись.

У зв'язку із чим 16 грудня 2020 року Кабінетом Міністрів України прийнято Постанову № 1339 [33], якою відновлено дію Постанови Кабінетом Міністрів України № 553 «Про порядок здійснення державного архітектурно-будівельного контролю» та відповідно повернуто повноваження органам місцевого самоврядування здійснювати архітектурно-будівельний контроль.

В свою чергу, Постановою № 1340 від 23 грудня 2020 р. «Деякі питання функціонування органів архітектурно-будівельного контролю та нагляду» [34] передбачено ліквідацію Державної інспекції містобудування і Державної сервісної служби містобудування. У зв'язку із чим вказаним актом створено Державну інспекцію архітектури та містобудування України як центрального органу

виконавчої влади без дозвільно-реєстраційних функцій по здійсненню архітектурно-будівельного контролю і нагляду у сфері містобудування. Відповідно адміністративні послуги надають центри надання адміністративних послуг (далі по тексту — «ЦНАП») в межах територіальних громад.

Згідно з планом заходів щодо створення та запровадження Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 р. № 565-р «Про затвердження плану заходів щодо створення та запровадження Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва» [35] завершення робіт щодо створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва було заплановано на 2022 рік. Однак повномасштабне вторгнення російської федерації внесло свої тимчасові корективи в ці процеси.

Згідно із Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022 року [36] та Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX [37] було введено воєнний стан в Україні. Відповідно до вказаних нормативно-правових актів передбачається, що у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30–34, 38, 39, 41–44, 53 Конституції України, а також вводиться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною першою статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

24 лютого 2022 року було автоматично і без правового обґрунтування призупинено надання адміністративних послуг у сфері будівництва через Єдину державну електронну систему у сфері будівництва (далі по тексту — «ЄДЕССБ») та ЦНАПи. Правоволодільцем ЄДЕССБ визначено Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. З 1 грудня 2022 року ЄДЕССБ функціонує в режимі «промислової» експлуатації.

Згодом Кабінетом Міністрів України було прийнято постанову «Деякі питання реалізації прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб» № 165 від 28.02.2022 року [38], якою зупинено строки надання адміністративних послуг суб'єктами їх надання та видача дозвільними органами документів дозвільного характеру на час воєнного стану в Україні. Проте, одночасно було передбачено можливість поновлення зупинених строків у місячний строк після припинення чи скасування воєнного стану на відповідній території України.

Постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання здійснення дозвільних та реєстраційних процедур у будівництві в умовах воєнного стану» від 24 червня 2022 р. № 72 [39] було зобов'язано усі органи державного архітектурно-будівельного контролю, уповноваженні органи архітектури та містобудування дотримуватись надання адміністративних послуг в строки, визначені законодавством.

Планом заходів щодо створення та запровадження Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 р. № 565-р на Мінцифри було покладено обов'язок розробити постанови Кабінету Міністрів України щодо розміру плати за доступ до відомостей із Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва [40], переліку наборів даних, що підлягатимуть оприлюдненню у формі відкритих даних та переліку пріоритетних державних електронних інформаційних ресурсів для запровадження електронної взаємодії.

У вказаному функціоналі безпосередньо задіяна Електронна система (портал «Дія»), розпорядником якої є Міністерство цифрової трансформації.

Важливо констатувати, що темпи цифровізації надання усього арсеналу адміністративних послуг, в тому числі в сфері будівництва, вражають. Очевидно, що ефективна робота таких систем сприятиме усуненню корупційних ризиків, швидкості надання послуг, оптимізації усіх процесів через кросдоступи до усіх реєстрів, розпорядником яких є держава. Разом із тим, варто такого свідчити, що така система має на сьогодні низку ускладнень із користуванням та некоректним формулювання результатів надання адміністративних послуг.

Що стосується діяльності ДІАМ, то незважаючи на досить нетривалий строк функціонування, до цього органу є низка зауважень як у органів публічної влади, що здійснюють контрольні повноваження, так і у фахівців у сфері будівельної діяльності.

Так, наприкінці минулого 2023 року Рахунковою палатою України було оприлюднено звіт за результатами аудиту ДІАМ. Серед іншого у звіті вказується, що протягом 2021 року — I півріччя 2023 року ДІАМ провела лише 112 перевірок на протипагу виданим 91 тисячу дозволів на початок будівництва [41]. По суді у звіті констатовано, що функціонування системи державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, виконання дозвільних та реєстраційних функцій у будівництві хоча і було регламентовано законодавчо, але не було підкріплено ефективною державною політикою у цій сфері. Зважаючи на обмежувальні заходи, пов'язані із повномасштабним вторгненням, з 2022 року ДІАМ припинила заплановані заходи державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, а також її було обмежено в частині

ліцензування у містобудуванні веденням переліку декларацій суб'єктів господарювання у цій сфері. В свою чергу, позапланові заходи також проводилися з обмеженнями, адже спеціальна комісія ДІАМ могла ухвалювати рішення тільки за погодженням з Мінінфраструктури. Очевидно, що це може відобразитись на якості виконуваних будівельних робіт, збільшенні корупційних ризиків, тощо. Тим більше, питання будівництва на сьогодні досить тісно пов'язане із питаннями відновлення України, її інфраструктури, втраченого майна громадян.

Варто також відзначити із посиланням на вказаний звіт, що Незважаючи на те, що процес виконання дозвільних і реєстраційних функцій є повністю автоматизованим, доступним і прозорим, Рахункова палата засвідчує, що ЄДЕССБ не синхронізована з іншими інформаційними системами, зокрема, з Єдиним реєстром судових рішень, що, в свою чергу, створює ризик реєстрації об'єктів нерухомості, будівництво яких заборонене законом або призупинене рішенням суду [15].

На малоефективність державної політики в цій сфері вказує також і той факт, що ДІАМ не проводила моніторингу виконання об'єктами контролю рекомендацій, наданих за результатами перевірок, і вжитих заходів через непогодження Мінінфраструктури всупереч законодавству окремих заходів контролю ДІАМ щодо перевірки виконання раніше виданих приписів. Можемо констатувати, що фактичне узагальнення ДІАМ отриманих відомостей про результати контрольних заходів, не матиме в жодному випадку результативності, коли не буде проведено моніторинг проведених заходів за результатами перевірок, не узагальнено ймовірні ризики та не запропоновано їх удосконалення, де за перевітками стоїть не лише констатація порушення, але й важливість його усунення, створення правових механізмів для їх превенції, залучення фахівців з роз'яснювальною роботою, тощо.

При користуванні ЄДЕССБ непоодинокими є нарікання на роботу самої системи (нестабільність), окремих реєстрів, можливість опрацювання документів, отриманих із таких реєстрів, та затримку в їх отриманні, також зафіксовано випадки, коли служба підтримки не відповідає на звернення користувачів.

Низка ускладнень існує на різних етапах отримання різних видів адміністративних послуг (до прикладу, укладення, пов'язані із присвоєнням та зміною адрес; територіальна обмеженість отримання адміністративних послуг; визначення особливостей компетенції щодо об'єктів, що знаходяться за межами населених пунктів).

Окрему увагу необхідно приділити функціонуванню ЦНАП в системі органів публічної влади, що надають адміністративні послуги в сфері будівництва. Так, необхідно констатувати, що адміністративна реформа триває і на сьогодні окремі новостворені територіальні громади ще не мають відповідних ЦНАП, або ж ці ЦНАП надають не весь перелік послуг у сфері будівництва, що може бути пов'язано як з умовами воєнного стану, так і відсутністю фахівців у цій сфері на місцях, що мають відповідні навички.

Незважаючи на те, що ДІАМ спільно з Мінцифри проводять вебінари у сфері надання послуг з будівництва, як то заявлено на сайті ДІАМ, варто констатувати, що досить часто такі вебінари носять поверховий характер, що не відображає усього переліку практичних ускладнень, з якими стикаються працівники ЦНАП. Крім того, з поточного року, органи місцевого самоврядування стикнуться з ймовірними фінансовими ускладненнями по оснащенню та будівництву ЦНАП, зважаючи на перерозподіл місцевих податків і зборів.

На нашу думку, основними факторами, що негативно впливають станом на сьогодні на надання адміністративних послуг в сфері будівництва,

Таблиця 1

Проблеми інституційного забезпечення надання адміністративних послуг в сфері будівництва

Першочергові недоліки інституційного забезпечення надання адміністративних послуг в сфері будівництва, що потребують негайного регування	повернення до планових перевірок ДІАМ
	підвищення ефективності контролю та аналізу результативності здійснених ДІАМ приписів
	системна робота на покращення функціоналу ЄДЕССБ, в тому числі в частині комунікації із користувачами за їх запитам
	системна робота із надання офіційних роз'яснень з конкретними прикладами надання адміністративних послуг у сфері будівництва
	спрощення процедур отримання доступу до систем, подібних до ЄДЕССБ, в частині кількості учасників таких ланцюжків, що збільшує вірогідність помилки та погіршує комунікацію у разі виникнення проблем з підключенням до системи
	проведення постійних спільних навчальних заходів для адміністраторів ЦНАП та представників суб'єктів надання адміністративних послуг з метою підвищення кваліфікації для надання таких послуг та налагодження взаємодії з питань підвищення якості обслуговування громадян

Джерело: розроблено автором

в тому числі цифровізацію таких послуг, можна визначити такі:

- повільність реалізації реформ та розподілу повноважень між усіма суб'єктами;
- відсутність мотивації для зміни процесу надання адміністративних послуг, за допомогою впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, зважаючи на зниження корупційних ризиків за умови функціонування електронної системи;
- недостатнє використання можливостей взаємодії державно та приватного секторів, в тому числі в сфері навчання і досліджень.

Висновки і перспективи подальших досліджень.

За результатами проведеного дослідження можемо констатувати хоча й тривалу, але все ж результативну роботу по удосконаленню інституційної

системи надання адміністративних послуг в сфері будівництва. Звичайно, така система ще потребує роботи з її удосконалення та ускладнюється зростаючою агресією російської федерації.

Разом із тим, системне застосування ЄДЕССБ допомагає налагодити її роботу та покращувати функціонал, що, в свою чергу, сприяє зменшенню корупційних ризиків та пришвидшує та полегшує процес отримання/надання самої адміністративної послуги.

В подальших наукових дослідженнях буде визначено інші проблеми та перспективи їх вирішення, що стосуються надання адміністративних послуг в сфері будівництва, в частині наповнення та функціональної спроможності електронних ресурсів у цій сфері.

Література

1. Вінник О. М. Господарське право : навч. посіб. 2-ге вид., змін. та доп. Київ : Правова єдність, 2008. 766 с.
2. Віхров О. Організаційно-господарські правовідносини у галузі будівельної діяльності. *Підприємництво, господарство і право*. 2008. № 10. С. 34–38.
3. Гриценко Г. М. Правове регулювання капітального будівництва за державні кошти : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Донецьк, 2011. 17 с.
4. Ізарова І. О. Містобудівельне право як галузь права. *Право України*. 2011. № 7. С. 229–234.
5. Квасніцька О. О. Історичний розвиток та становлення будівельного законодавства у правовому досвіді України. *Наукові праці Національн. ун-ту «Одеська юридична академія»*. 2012. Т. 12. С. 370–382.
6. Кудрявцев О. В. Адміністративно-правове забезпечення діяльності Державної архітектурно-будівельної інспекції в Україні : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2017. 252 с.
7. Матвійчук А. В. Контрольні провадження у галузі будівництва : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2010. 21 с.
8. Мельник Н. Історичні етапи розвитку організаційних форм управління будівництвом на території України. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2013. Вип. 4. С. 69–76.
9. Миронець І. М. До питання кодифікації будівельного законодавства. *Адвокат*. 2010. № 3. С. 44–48.
10. Околович М. Є. Історичні аспекти містобудівного нормотворення в Україні: античні часи — XIX століття. *Європейські перспективи*. 2017. № 1. С. 37–43.
11. Радченко Л. І. Цивільно-правове регулювання відносин у сфері житлового будівництва : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. К., 2009. 18 с.
12. Резніченко В. О. Адміністративно-правові засади дозвільної діяльності у сфері містобудування : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2005. 198 с.
13. Рибак К. О. Щодо правової природи містобудівного права. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2017. № 25. С. 52–54.
14. Ромасько В. О. Державний контроль у сфері будівництва: адміністративно-правові засади : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2010. 196 с.
15. Стукаленко О. Історичні та правові передумови виникнення і становлення будівельної галузі на території України. *Jurnalul juridic national: teorie i practica*. 2016. iunie. С. 98–101.
16. Трофуненко Н. В. Сертифікація відповідальних виконавців у будівництві. *Правничий часопис Донецького університету*. 2013. № 1. С. 97–103.
17. Дзевелюк М. В. Сервісна держава як функціональна модель сучасної держави. *Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / редкол.: В. В. Завальнюк (голов. ред.) [та ін.]*. Одеса : Видавничий дім Гельветика. 2017. Вип. 78. С. 60–67.
18. Євтушенко О. Н. Роль державної влади і місцевого самоврядування в розбудові сервісної держави з надання якісних публічних послуг. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Сер.: Політологія*. 2010. Т. 122, Вип. 109. С. 32–37.
19. Карпенко О. В. Механізм формування та реалізації сервісно орієнтованої державної політики в Україні : дис. ... д-ра наук з держ. управління: 25.00.02. Київ, 2016. 466 с.

20. Мариняк Н.М. Адміністративна послуга та її співвідношення з суміжними поняттями. *Вісн. Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Юридичні науки*. 2015. № 824. С. 60–64.
21. Плющ В.О. Міжнародний досвід формування та функціонування інституту державних послуг. *Економіка та держава*. 2008. № 10. С. 84–86.
22. Сороко В.М. Надання публічних послуг органами державної влади та оцінка їх якості. К. : НАДУ, 2008. 128 с.
23. Щербаківська Л.М. Якісне надання державних послуг як функція держави. *Наукові розвідки з державно-го та муніципального управління*. 2014. № 2. С. 370–376.
24. Тимощук В. Надання адміністративних послуг у муніципальному секторі. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування. К. : ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 124 с.
25. Плющ В.О. Теоретичні підходи до дослідження державних послуг в Україні. *Економіка та держава*. 2009. № 6. С. 97–99.
26. Тимощук В.П. Адміністративна процедура і адміністративні послуги. Зарубіжний досвід та пропозиції для України. К. : Факт, 2003. 496 с.
27. Про деякі заходи із забезпечення надання якісних публічних послуг : Указ Президента України № 647/2019 від 04.09.2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/647/2019#Text> (дата звернення: 15.04.2024).
28. Туровець Ю.М. Адміністративні послуги у сфері будівництва в умовах запровадження воєнного стану. *Recht der Osteuropaischen staaten*. 2022. № 02/22. С. 58–64.
29. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва та створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва : Закон України від 17.10.2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/199-20#Text> (дата звернення: 15.04.2024).
30. Про затвердження плану заходів щодо створення та запровадження Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 року № 565-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-2020-r#Text> (дата звернення: 15.04.2024).
31. Про оптимізацію органів державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду : Постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2020 року № 219. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219-2020-p#Text> (дата звернення: 15.04.2024).
32. Про ліквідацію Державної архітектурно-будівельної інспекції України та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2020 року № 218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/218-2020-p#Text> (дата звернення: 15.04.2024).
33. Про відновлення дії постанови Кабінету Міністрів України від 23 травня 2011 р. № 553 : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.01.2020 р. № ч 1339. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-vnesennia-zmin-do-deiakukh-postanov-kabinetu-ministriv-ukrainy-z-pytan-pidhotovky-ta-atestatsii-t30524> (дата звернення: 15.04.2024).
34. Деякі питання функціонування органів архітектурно-будівельного контролю та нагляду : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2020 р. № 1340. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1340-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.04.2024).
35. Про затвердження плану заходів щодо створення та запровадження Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 р. № 565-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 15.04.2024).
36. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України № 64/2022 від 24.02.2022 року. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення: 15.04.2024).
37. Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» : Закон України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text> (дата звернення: 15.04.2024).
38. Деякі питання реалізації прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 року № 165. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/deyaki-pitannya-realizaciyi-prav-svobod-i-zakonnih-interesiv-fizichnih-ta-yuridichnih-osib-165-28022> (дата звернення: 15.04.2024).
39. Деякі питання здійснення дозвільних та реєстраційних процедур у будівництві в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 р. № 72. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.04.2024).
40. Деякі питання встановлення розміру плати за доступ до відомостей, що містяться в Єдиній державній електронній системі у сфері будівництва : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2021 р. № 1396. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1396-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.04.2024).
41. Відновлення України без якісного контролю ДІАМ має ризики. *Рахункова палата*. 2023. URL: <https://rp.gov.ua/PressCenter/News/?id=1735> (дата звернення: 15.04.2024).

References

1. Vinnyk O.M. *Hospodarske pravo: navch. posib. 2-he vyd., zmin. ta dop.* Kyiv: Pravova yednist, 2008. 766 s.

2. Vikhrov O. Orhanizatsiino-hospodarski pravovidnosyny u haluzi budivelnoi diialnosti. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*. 2008. № 10. S. 34–38.
3. Hrytsenko H.M. Pravove rehuliuвання kapitalnogo budivnytstva za derzhavni koshty: avtoref. dys. ... kand. yuryd. Nauk. Donetsk, 2011. 17 s.
4. Izarova I.O. Mistobudivnele pravo yak haluz prava. *Pravo Ukrainy*. 2011. № 7. S. 229–234.
5. Kvasnitska O.O. Istorychni rozvytok ta stanovlennia budivelnogo zakonodavstva u pravovomu dosvidi Ukrainy. *Naukovi pratsi Natsionaln. un-tu «Odeska yurydychna akademiia»*. 2012. T. 12. S. 370–382.
6. Kudriavtsev O.V. Administratyvno-pravove zabezpechennia diialnosti Derzhavnoi arkhitekturno-budivelnii in-spektsii v Ukraini: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Kyiv, 2017. 252 s.
7. Matviichuk A.V. Kontrolni provadzhennia u haluzi budivnytstva: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Kyiv, 2010. 21 s.
8. Melnyk N. Istorychni etapy rozvytku orhanizatsiinykh form upravlinnia budivnytstvom na terytorii Ukrainy. *Visnyk Ternopilskoho natsionalnogo ekonomichnogo universytetu*. 2013. Vyp. 4. S. 69–76.
9. Myronets I.M. Do pyttannia kodyfikatsii budivelnogo zakonodavstva. *Advokat*. 2010. № 3. S. 44–48.
10. Okolovych M.Ie. Istorychni aspekty mistobudivnogo normotvorennia v Ukraini: antychni chasy — KhIKh stolittia. *Yevropeiski perspektyv*. 2017. № 1. S. 37–43.
11. Radchenko L.I. Tsyvilno-pravove rehuliuвання vidnosyn u sferi zhytloвого budivnytstva: avtoref. dys... kand. yuryd. nauk: 12.00.03. K., 2009. 18 s.
12. Reznichenko V.O. Administratyvno-pravovi zasady dozvilnoi diialnosti u sferi mistobuduvannia: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Kharkiv, 2005. 198 s.
13. Rybak K.O. Shchodo pravovoi pryrody mistobudivnogo prava. *Naukovi visnyk Mizhnarodnogo humanitarnogo universytetu. Ser.: Yurysprudentsiia*. 2017. № 25. S. 52–54.
14. Romasko V.O. Derzhavnyi kontrol u sferi budivnytstva: administratyvno-pravovi zasady: avtoref. dys ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Kharkiv, 2010. 196 s.
15. Stukalenko O. Istorychni ta pravovi peredumovy vynyknennia i stanovlennia budivelnii haluzi na terytorii Ukrainy. *Jurnalul juridic national: teorie i practica*. 2016. iunie. C. 98–101.
16. Trofunenko N.V. Sertyfikatsiia vidpovidalnykh vykonavtsiv u budivnytstvi. *Pravnychi chasopys Donetskoho universytetu*. 2013. № 1. S. 97–103.
17. Dzeveliuk M.V. Servisna derzhava yak funktsionalna model suchasnoi derzhavy. Aktualni problemy derzhavy i prava: zb. nauk. pr. / redkol.: V.V. Zavalniuk (holov. red.) [ta in.]. Odesa: Vydavnychi dim Helvetyka. 2017. Vyp. 78. S. 60–67.
18. Yevtushenko O.N. Rol derzhavnoi vlady i mistsevoho samovriaduvannia v rozbudovi servisnoi derzhavy z nadannia yakisnykh publichnykh posluh. *Naukovi pratsi Chornomorskoho derzhavnogo universytetu imeni Petra Mohyly. Ser.: Politolohiia*. 2010. T. 122, Vyp. 109. S. 32–37.
19. Karpenko O.V. Mekhanizm formuvannia ta realizatsii servisno oriientovanoi derzhavnoi polityky v Ukraini: dys. ... d-ra nauk z derzh. upravlinnia: 25.00.02. Kyiv, 2016. 466 s.
20. Maryniak N.M. Administratyvna posluha ta її spivvidnoshennia z sumizhnymy poniattiamy. *Visn. Nats. un-tu «Lvivska politekhnikha»*. *Yurydychni nauky*. 2015. № 824. S. 60–64.
21. Pliushch V.O. Mizhnarodny dosvid formuvannia ta funktsionuvannia instytutu derzhavnykh posluh. *Ekonomika ta derzhava*. 2008. № 10. S. 84–86.
22. Soroko V.M. Nadannia publichnykh posluh orhanamy derzhavnoi vlady ta otsinka iikh yakosti. K.: NADU, 2008. 128 s.
23. Shcherbakivska L.M. Yakisne nadannia derzhavnykh posluh yak funktsiia derzhavy. *Naukovi rozvidky z derzhavnogo ta munitsypalnogo upravlinnia*. 2014. № 2. S. 370–376.
24. Tymoshchuk V. Nadannia administratyvnykh posluh u munitsypalnomu sektori. *Navchalnyy posibnyk dlia posadovykh osib mistsevoho samovriaduvannia*. K.: TOV «PIDPRYIE MSTVO “VI EN EŸ”, 2015. 124 s.
25. Pliushch V.O. Teoretychni pidkhody do doslidzhennia derzhavnykh posluh v Ukraini. *Ekonomika ta derzhava*. 2009. № 6. S. 97–99.
26. Tymoshchuk V.P. Administratyvna protsedura i administratyvni posluhy. Zarubizhnyy dosvid ta propozytsii dlia Ukrainy. K.: Fakt, 2003. 496 s.
27. Pro deiaki zakhody iz zabezpechennia nadannia yakisnykh publichnykh posluh: Ukaz Prezydenta Ukrainy № 647/2019 vid 04.09.2019 roku. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/647/2019#Text> (date of access: 15.04.2024).
28. Turovets Yu.M. Administratyvni posluhy u sferi budivnytstva v umovakh zaprovadzhennia voiennoho stanu. *Recht der Osteuropaischen staaten*. 2022. № 02/22. S. 58–64.
29. Pro vnesennia zmin do deiaknykh zakonodavchykh aktiv shchodo udoskonalennia poriadku nadannia administratyvnykh posluh u sferi budivnytstva ta stvorennia Yedynoi derzhavnoi elektronnoi systemy u sferi budivnytstva: Zakon Ukrainy vid 17.10.2019 roku. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/199-20#Text> (date of access: 15.04.2024).

30. Pro zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo stvorennia ta zaprovadzhennia Yedynoi derzhavnoi elektronnoi systemy u sferi budivnytstva: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 20 travnia 2020 roku № 565-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-2020-r#Text> (date of access: 15.04.2024).

31. Pro optymizatsiiu orhaniv derzhavnogo arkhitekturno-budivelnogo kontroliu ta nahliadu: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 13.03.2020 roku № 219. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219-2020-p#Text> (date of access: 15.04.2024).

32. Pro likvidatsiiu Derzhavnoi arkhitekturno-budivelnoi inspektsii Ukrainy ta vnesennia zmin do deiakykh postanov Kabinetu Ministriv Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 13.03.2020 roku № 218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/218-2020-p#Text> (date of access: 15.04.2024).

33. Pro vidnovlennia dii postanovy Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 23 travnia 2011 r. № 553: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 16.01.2020 r. № ch 1339. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zmin-do-deiakykh-postanov-kabinetu-ministriv-ukrainy-z-pytan-pidhotovky-ta-atestatsii-t30524> (date of access: 15.04.2024).

34. Deiaki pytannia funktsionuvannia orhaniv arkhitekturno-budivelnogo kontroliu ta nahliadu: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 23.12.2020 r. № 1340. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1340-2020-%D0%B#Text> (date of access: 15.04.2024).

35. Pro zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo stvorennia ta zaprovadzhennia Yedynoi derzhavnoi elektronnoi systemy u sferi budivnytstva: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 20 travnia 2020 r. № 565-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-2020-%D1%80#Text> (date of access: 15.04.2024).

36. Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini: Ukaz Prezydenta Ukrainy № 64/2022 vid 24.02.2022 roku. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (date of access: 15.04.2024).

37. Pro zatverdzhennia Ukazu Prezydenta Ukrainy “Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini”: Zakon Ukrainy vid 24 liutoho 2022 roku № 2102-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text> (date of access: 15.04.2024).

38. Deiaki pytannia realizatsii prav, svobod i zakonnykh interesiv fizychnykh ta yurydychnykh osib: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28.02.2022 roku № 165. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-realizatsii-prav-svobod-i-zakonnih-interesiv-fizichnih-ta-yuridichnih-osib-165-28022> (date of access: 15.04.2024).

39. Deiaki pytannia zdiisnennia dozvilnykh ta reiestratsiinykh protsedur u budivnytstvi v umovakh voiennoho stanu: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24 chervnia 2022 r. № 72. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722-2022-%D0%BF#Text> (date of access: 15.04.2024).

40. Deiaki pytannia vstanovlennia rozmiru platy za dostup do vidomostei, shcho mistiatsia v Yedynii derzhavnii elektronni systemi u sferi budivnytstva: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 hrudnia 2021 r. № 1396. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1396-2021-%D0%BF#Text> (date of access: 15.04.2024).

41. Vidnovlennia Ukrainy bez yakisnoho kontroliu DIAM maie ryzyky. *Rakhunkova palata*. 2023. URL: <https://rp.gov.ua/PressCenter/News/?id=1735> (date of access: 15.04.2024).